

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Vaněk Valečovský z Kněžmosta

Studijní obor: Historie

Autor/ka práce: Bc. Klára Branišová

Vedoucí práce: PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Předkládaná diplomová práce Bc. Kláry Branišové (89 ns.) podává biografii Vaňka Valečovského z Kněžmosta, jednoho z klíčových hráčů na české politické scéně 40.–60. let 15. století, který působil na dvoře králů Ladislava a Jiřího, získal za své služby rytířský titul a udržoval díky úřadu královského podkomořího úzký vztah ke královským městům. Práce neutkvívá u pouhého mechanického popisu jednotlivých pramenných zmínek o Vaňkovi, ale promyšleně je klade do vzájemných vztahů, které interpretuje v rámci širšího historického kontextu. Život Vaňka Valečovského sleduje od jeho narození v kontextu širší rodiny po odchod do ústraní a osudy rodiny v další generaci. Speciální kapitolu věnuje jeho traktátu proti kněžskému panování a slavné alegorii vozu taženému koňmi zapřaženými na protilehlých stranách. Samostatné kapitoly se dočkalo i jeho majetkové zázemí včetně představení Valečovského stavební činnosti. Práci doprovází jmenný a místní rejstřík i bohatý seznam příloh obsahujících mj. itinerář, soupis majetkových transakcí, mapy zachycující majetky a rodokmen.

Práce je cenná svým přínosem pro ozřejnění funkce několika významných úřadů, které Vaněk Valečovský během svého života zastával, a to dosud málo v odborné literatuře popsanému úřadu podkomořího královských věnných měst, konšela a purkmistra na Starém Městě pražském, člena revindikační komise v době panování krále Ladislava Pohrobka a zejména podkomořího královských měst. K uchopení nesmírně široké agendy královského podkomořího byla zvolena metoda analýzy několika vybraných měst z různých oblastí Čech založená zejména na svědectví dochovaných (a jen v některých případech edičně vydaných) pamětních knih. Jak bylo výše řečeno, Valečovského činnost je autorkou neustále promyšlena a dávana do širších souvislostí. V práci je přesvědčivě vyložen kontext vzniku Vaňkova traktátu i počátky jeho sporů s Janem Rokycanou, vznik a vývoj vazeb na rod staroměstských Velvarů. Autorka odhaluje nové souvislosti mezi královnou Barborou a blokem Hynce Ptáčka z Pirkštejna ve formě personálních vazeb mezi jejím mělnickým dvorem a touto politickou skupinou. Valečovského roli sleduje při volbě Jiřího z Poděbrad českým králem i za pozdějších bojů s katolickou opozicí.

Klára Branišová předvádí precizní práci s prameny, adekvátní zručnost při interpretaci, ale také zdravou obezřetnost při práci s pojmy a dobré znalosti z dějin správy. Vytknout jí lze pouze některé drobnější nepřesnosti či stylistické neobratnosti.

Shrnutí: Autorka v práci přesvědčivě prokázala schopnost zpracování teoretického textu založeného na historickém výzkumu. Práci proto rád doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 18. července 2018

.....
Zdeněk Beran